

Република Србија
Привредни апелациони суд
3 Пж 637/16
16.11.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Драгољуба Јанковића, председника већа, судије Александре Поповић и судије Младена Николића, чланова већа, у правној ствари тужиоца "LIFAM HANDSGESELLSHAFT MBH" Virt. Str. 38 Munchen, кога заступа стечајни управник АА из ..., ул. ..., чији пуномоћник Радослав Гвоздић, адвокат у Новој Пазови, против туженог "ЛИФАМ ИНДУСТРИЈА МАШИНА И ХИДРАУЛИКЕ" а.д. – у стечају Нова Пазова, чији је пуномоћник Милена Јефтић, адвокат из Руме, ради дуга, вредност спора 43.207.417,20 динара, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Привредног суда у Новом Саду П бр. 4412/10 од 20.11.2015. године, донео је у седници већа одржаној дана 16.11.2016. године

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ жалба тужиоца као неоснована и ПОТВРЂУЈЕ пресуда Привредног суда у Новом Саду П бр. 4412/10 од 20.11.2015. године у ставовима III и IV изреке.

II ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА жалба туженог као неоснована и ПОТВРЂУЈЕ пресуда Привредног суда у Новом Саду П бр. 4412/10 од 20.11.2015. године у делу става II изреке којим је утврђено потраживање тужиоца према туженом у износу од 47.905,20 ЕУР.

III УКИДА СЕ пресуда Привредног суда у Новом Саду П бр. 4412/10 од 20.11.2015. године у делу става II изреке којим је утврђено потраживање тужиоца према туженом у износу од 102.119,99 ЕУР, као и у ставу V изреке, и предмет у том делу враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Наведеном првостепеном пресудом у ставу I изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је ставом II изреке утврђено да је основано потраживање тужиоца према туженом у износу од 150.025,19 ЕУР. Ставом III изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се утврди да је основано потраживање тужиоца према туженом у делу преко износа од 150.025,19 ЕУР до износа од 360.061,81 ЕУР, док је ставом IV изреке одбачена тужба у делу којим је тражио да се

обавезе тужени да тужиоцу исплати износ од 360.061,81 ЕУР са домицилном каматом од 21.04.2003. године па до 25.12.2012. године, а од 25.12.2012. године са законском затезном каматом у висини стопе референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% па до коначне исплате. Ставом V изреке обавезан је тужени да исплати тужиоцу износ од 1.578.734,00 динара са законском затезном каматом почев од 20.11.2015. године до исплате на име накнаде парничних трошкова.

Благовременом жалбом тужени побија наведену пресуду у ставу II и V изреке из свих законом прописаних разлога. Навео је да је побијана пресуда донета уз битну повреду одредаба парничног поступка из чл. 361. ст. 2. тач. 9 ЗПП, обзиром на то да је тужилац дана 21.03.2005. године брисан из Трговинског регистра Општинског суда у Минхену због неликвидности, због чега тужилац након брисања па до постављења Петра Бајаловића за заступника у складу са Решењем Општинског суда у Минхену од 24.02.2010. године није имао страначку способност, а ово решење није претходно признато на територији Републике Србије. Указао је да је побијана пресуда захваћена и битном повредом поступка из чл. 361. ст. 2. тач. 12. ЗПП, обзиром на то да је нејасно на основу чега је закључено да висина обавезе туженог износи 150.024,00 ЕУР, јер на основу резултата обављањеног вештачења укупан износ обавезе по фактурама за испоручену робу износи 47.905,20 ЕУР, од чега главни дуг износи 44.071,26 ЕУР, те да камата износи 3.834,03 ЕУР, а које потраживање се односи на испоруке робе за које се могло поуздано утврдити да су извршене. Жалбеним наводима тужени даље оспорава утврђено чињенично стање у погледу висине његове обавезе према тужиоцу, обзиром на то да је у супротности са усаглашеним мишљењем судских вештака. Навео је да се првостепена пресуда заснива и на погрешној примени материјалног права, обзиром на то да се у конкретном случају меродавно право одређује према седишту продавца, овде тужиоца, па се на пословни однос у вези са спорним испорукама робе морају применити прописи Републике Немачке. Оспорио је и одлуку о трошковима поступка. Предложио је да се побијана пресуда укине и предмет врати на поновно суђење, а трошкове другостепеног поступка је опредељено тражио.

Тужилац је у одговору на жалбу туженог оспорио тачност жалбених навода у целости, као и њихову основаност и предложио је да се жалба одбије и првостепена пресуда потврди.

Против наведене првостепене пресуде у делу у којем није успео у спору тужилац је изјавио жалбу из свих законом предвиђених разлога. У образложењу жалбе је навео да је побијана пресуда донета уз битну повреду одредаба парничног поступка из чл. 361. ст. 2. тач. 12. ЗПП, обзиром на то да нису дати разлози због чега је првостепени суд прихватио да је мултилатерална компензација спроведена од стране Народне банке Србије у износу од 34.361,46 ЕУР, као и по чијем налогу је то извршено. Указао је да се његово потраживање према туженом у износу од 137.980,75 ЕУР по основу кредитне линије према „НУРО“ банци у Минхену и у износу од 12.012,58 ЕУР по основу кредитне линије према „Reuschel“ банци одбија првостепеном пресудом, иако су током поступка презентовани докази о томе коме и колико треба извршити плаћање, те да су таква плаћања извршена у целости. Навео је да је првостепени суд погрешно одбацио захтев у делу који се односи на обавезивање туженог да изврши спорну исплату супротно чл. 262. ЗОО, будући да у том случају не би имао извршни наслов. Предложио је да другостепени суд побијану одлуку преиначи и усвоји тужбени захтев у целости.

Ценећи правилност и законитост првостепене пресуде на основу чл. 372. Закона о парничном поступку ("Сл. Гласник РС", бр. 124/2005 и 111/2009) у делу којим је

одлучено о тужбеном захтеву, Привредни апелациони суд налази да је жалба тужиоца неоснована, а жалба туженог делимично основана.

Према стању у списима предмета, предмет спора представља потраживање тужиоца према туженом у укупном износу од 461.235,89 ЕУР по основу дуга насталог у вези са испорукама робе и извршених услуга по којима су издати спорни рачуни, као и обезбеђених кредитних линија и дуговања за неизмирене личне дохотке радника тужиоца

Првостепени суд је, на основу навода странака и изведених доказа током поступка, утврдио да је правни претходник туженог као Друштвено предузеће Индустрија машина и хидраулике Инех Лифам п.о. Стара Пазова, поднео захтев од 08.10.1991 године са допуном од 10.10.1991 године, Савезном секретаријату за економске односе са иностранством за упис у Регистар предузећа у иностранству и то предузећа са седиштем у Минхену, СР Немачка, по којем је Секретаријат донео решење бр. 08-07-16992/1 дана 17.10.1991 године којим је уписао у Регистар под ред. бр. П - 1398/6-91 предузеће у иностранству са називом основаног предузећа – "LIFAM HANDSGESELLSHAFT MBH", са седиштем у Минхену у Немачкој, док је као делатност предузећа означен промет роба и услуга из програма и домена делатности, а као лице одговорно за пословање предузећа означен је АА. Из уговора о оснивању друштва тужиоца 1951/90 од 08.10.1990. године, првостепени суд је утврдио да је регистрована делатност тужиоца била увоз, извоз и продаја пољопривредних машина, грађевинских машина и хидрауличних компоненти, гасних компоненти и заступањима у вези са њима, те да може да обавља све послове који посредно или непосредно служе основној делатности друштва. Из решења Трговинског регистра Општинског суда у Минхену од 16.01.1991. године, првостепени суд је утврдио да је извршен упис тужиоца као трговинског друштва са ограниченом одговорношћу се седиштем у Минхену и делатношћу увоз и извоз као трговина робама сваке врсте, те да је констатован упис капитала друштва, а да је руководиоца друштва-АА, док је као дан оснивања друштва означен 10.10.1990 године. Из уговора бр. ... од дана ... године, уговора бр. ... од ... године, уговора бр. ... од ... године, уговора бр.... од ... године, уговора бр. ... од ... године, уговора Бр. ... од ... године, уговора бр. ... од ... године, првостепени суд је утврдио да су тужилац и тужени закључили више уговора о извозу робе, по којима се тужилац јавља као купац робе, а тужени као произвођач односно власник робе за извоз, док је из уговора који је закључен дана ... године између туженог, као корисника услуга, тужиоца, као купца и предузећа "TUV Вајерн Сава" д.о.о. из Љубљане, као пружаоца услуга, првостепени суд утврдио да су њиме утврђена њихова међусобна права и обавезе за: регулисање постојећег дуга туженог према TUV-у, издавања сертификата предузећу „Лифам" од стране TUV-а, као и контрола „Манлоцх"-а током производње код туженог и производња и продаја „Манлоцх"-а од стране туженог. Из фактура бр. ... на износ од 9.633,15 еура, за коју постоји и царинска декларација, фактура бр. ... на износ од 1.150,92 еура, за коју постоји немачка извозна декларација и шпедитерска потврда, фактура бр. ..., фактура бр. ..., фактура бр. ..., фактура бр. ... и фактура бр. ..., фактура бр. ..., фактура бр. ... на, фактура бр. ..., фактура бр. ..., фактура бр. ..., фактура бр. ..., фактура бр. ... и ... фактура бр. ..., фактура бр. ..., фактура бр. ..., фактура бр. ..., фактура бр. ..., фактура бр. ..., фактури бр. ..., фактура бр. ..., фактура бр. ..., фактура бр. ..., фактура бр. ..., првостепени суд је утврдио да је тужилац фактурисао туженом укупан износ од 150.025,19 ЕУР, те да за део дуга у износу од 44.071,26 еура који је настао по основу фактура за испоручену робу постоји код туженог магацинска документација, док за преостали износ постоје фактуре са одређеном царинском декларацијом, без пратеће магацинске документације. Из мултилатералне компензације спроведене код Народне банке

Србије, првостепени суд је утврдио да је потраживање тужиоца према туженом по основу испоручене робе намирен компензацијом која је се односи на његове рачуне бр. ... у износу од 2.033,20 еура, бр. ... од ... на износ од 3.520,12 еура, бр. ... од ... на износ од 8.171,39 еура, бр. ... од ... на износ од 451,73 еура, бр. ... на износ од 1.714,56 еура, бр. ... на износ од 1.167,70 еура, бр. ... на износ од 1.853,86 еура, бр. ... на износ од 4.853,28 еура, бр. ... на износ од 5.669,95 еура, бр. ... на износ од 2.441,23 еура, бр. ... на износ од 1.523,88 еура, а што све даје укупан износ од 34.361,46 еура, при чему је наведеним износом обухваћена и обрачуната камата у износу од 960,56 еура. Из уговора о кредиту закљученог између тужиоца и „НУРО“ банке са одговарајућем уговором о јемству, првостепени суд је утврдио да су тужиоцу од наведене ино-банке одобрена кредитна средства у укупном износу од 137.980,75 еура, те да је оваква кредитна обавеза затворена од стране трећих лица, у својству јемца-платца. Из решења Општинског суда у Минхену, првостепени суд је утврдио да су у поступку ликвидације тужиоца пријављена три потраживања и то: повериоца ББ у висини од 4.857,35 еура, повериоца ВВ у висини од 4.346,00 еура и повериоца ГГ у висини од 15.000,00 еура (за оверу завршних рачуна), што све даје укупан износ од 24.203,35 ЕУР. Из решења Општинског суда у Минхену од 24.02.2010. године, првостепени суд је утврдио да је тужилац као друштво угашен 21.03.2005 године, а да је за стечајног управника друштва постављен АА, који је именован и за накнадног ликвидатора за деловање наставка предметног парничног поступка, а које је решење снабдевено апостилом. Из решења Трговинског суда у Сремској Митровици Ст. 1350/97 од 26.02.2004. године, првостепени суд је утврдио да је у поступку стечаја над туженим оспорен тужиоцу износ пријављеног потраживања у износу од 360.061,81 еура.

На основу овако чињеничног стања, првостепени суд је нашао да су парничне стране биле у пословном односу тако што је тужилац наручивао репроматеријал који је слао туженом, а притом му је испостављао фактуре за послату робу, које је тужени био у обавези да плати, при чему је тужилац на основу испостављених фактура слао и месечне извештаје туженом у вези са извршеним плаћањем. Применом чл. 262. ЗОО, првостепени суд налази да је основан тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се утврди да је основано његово потраживање у износу од 150.025,19 еура према испостављеним фактурама и царинским декларацијама, при чему је имао у виду да само за део робе у фактурисаном износу од 44.071,26 еура постоји код туженог магацинска документација, док за преосталу не постоји, али да наведено не утиче на основаност тужбеног захтева тужиоца до износа од 150.025,19 еура. Првостепени суд оцењује да је самим тим што су издати рачуни на име туженог и то што је роба оцарињена указује на то да је роба упућена туженом, при чему је могуће да таква роба упућена од стране ино-добављача не стигне код наручиоца, овде туженог, већ да остане на консигнацији или да иде код трећег лица, али да је за то потребна документација, док у конкретном случају роба која је била предмет спорних испорука припада туженом и он може даље располагати са њом, без обзира на то да ли је она ушла у његов магацин.

У преосталом делу захтева за утврђење оспореног потраживања, првостепени суд је мишљења да исти није неоснован. Наиме, везано за део износа од 34.361,46 еура који је представљао дуг туженог према тужиоцу по основу испостављених фактура за испоруке робе, првостепени суд закључује да је тужени исти измирио тужиоцу путем мултилатералне компензације, односно пребоја који је спровела Народна банка, док за део потраживања у износу од 137.980,75 еура, а по основу кредитне линије према „НУРО“ банци, као и потраживање по основу минусног салда који тужилац има по основу обезбеђене кредитне линије код „Reuschel“ банке у Минхену у износу од 12.012,58 еура не постоји валидна документација из које би се утврдило да се уплате

трећих лица односе на измирење кредитне линије. Чињеница да је тужилац корисник кредита код „НУРО“ банке, према оцени првостепеног суда не указује на постојање обавезе туженог да исплати износ плаћен ино-банци на име измирења кредита, при чему је тужилац обезбедио наведену кредитну линију ради набавке репроматеријала који је потом продао туженом, у вези чега је истом испостављао фактуре чијом је наплатом истих могао да врати кредит. Кредитни однос је заснован између ино-банке и тужиоца и у вези истог није закључиван никакав уговор у смислу преноса дуга по основу кредита са тужиоца на овде туженог. Из утврђеног чињеничног стања, првостепени суд налази да је исплату предметног кредита извршило треће лице према ино-банци, а да тужилац ничим није доказао да је потом преузео обавезу надокнаде за извршену исплату кредита том трећем лицу, нити је доказао постојање било какве обавезе на страни туженог у вези враћања овог кредита или пак исплате накнаде лицу које је вратило кредит.

Везано за одлуку о тужбеном захтеву за утврђење постојања потраживања у износу од 24.203,35 еура на име потраживања која су пријављена у ликвидационом поступку вођеним против тужиоца пред Општинским судом у Минхену, првостепени суд је мишљења да тужилац није доказао да има право на овакво потраживање према туженом, обзиром на то да се не може утврдити да ли су иста оспорена или потврђена од стране Општинског суда у Минхену, те да ли је извршена и исплата овог износа из стечајне масе. Такође, првостепени суд је одбацио тужбу у делу тужбеног захтева тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да му исплати износ од 360.061,81 еуро са каматом, будући да је тужени у стечају, све имајући у виду да се тужбени захтев за новчано потраживање према стечајном дужнику од дана отварања стечаја не може више поставити као обавезујући, већ само као утврђујући.

У поступку доношења првостепене пресуде у погледу одлуке о тужбеном захтеву нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из чл. 361. ст. 2. тач. 1-3, 5 и 9 Закона о парничном поступку, на које повреде овај суд, као другостепени суд, пази по службеној дужности.

Испитујући део побиијане одлуке којим је одбијен тужбени захтев за утврђење потраживања тужиоца према туженом за износ преко 150.025,19 ЕУР па до траженог износа од 360.061,81 ЕУР, као и у делу којим је одбачена тужба у делу тужбеног захтева тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му исплати целокупан износ главног дуга од 360.061,81 ЕУР са припадајућом законском затезном каматом, утврђено је да није захваћен битном повредом поступка из чл. 361. ст. 2. тач. 12. ЗПП, а првостепена одлука је и у том делу донета правилном применом материјалног права у односу на утврђене околности у вези са реализацијом предметног пословног односа.

Полазећи о утврђеног чињеничног стања, правилно је првостепени суд закључио да тужилац није доказао шта представља основ постојања обавезе туженог за плаћање накнаде по основу кредитних линија које су обезбеђене код „НУРО“ банке у Минхену у износу од 137.980,75 ЕУР и код „Reuschel“ банке у износу од 12.012,58 ЕУР. Наведени кредитни правни послови, како то правилно утврђује првостепени суд, представљају пословни однос у којима је тужилац стекао својство корисника кредита код наведених иностраних пословних банака, док је враћање наведених кредитних линија извршено од стране трећих лица, а што између парничних странака током првостепеног поступка није било спорно. Тужилац је закључењем спорних правних послова са ино-банкама прихватио услове који су у њима одређени, па и у погледу плана отплата кредита и услова враћања обезбеђених кредитних средстава, из ког разлога исти представља резултат његове слободне воље. Предмет узајамних обавеза из кредитног пословног односа, сходно релативном дејству уговора, делује искључиво између правних лица која су у њему учествовала, па се у том погледу без постојања ваљаног основа не може проширити такво дејство и на субјекте који истим нису били обухваћени. Узимајући у

обзир да је у конкретном случају према исказима саслушаних сведока на рочишту за главну расправу од 03.06.2005. године тужилац обезбедио кредитна средства код ино-банака ради финансирања набавке репро-материјала који је био у обавези да испоручи туженом, то је правилно првостепени суд оценио да чињеница да је тужилац био корисник кредита код наведених пословних банака не указује на постојање сада обавезе туженог да накнадни износ који је исплаћен у склопу враћања кредита.

Поред тога, правилно је првостепени суд оценио да нису испуњени услови за постојање обавезе туженог према тужиоцу у погледу дела потраживања у износу од 24.203,35 еура на име потраживања која су у ликвидационом поступку према њему пријавили запослени, обзиром на то да је изостало постојање основа за такву врсту обавезе туженог којом би исти одговарао за исплату накнаде по основу зарада запослених код тужиоца.

Неосновано се тужилац у жалби позива на околност да су кредитна средства код „НУРО“ и „Reuschel“ банке у Минхену обезбеђена по налогу туженог, обзиром на то да је према садржини таквог налога његово дејство ограничено на то да тужилац обезбеди кредитна средства у што већем износу и у што краћем року, па се реализацијом таквог налога од стране тужиоца његове последице исцрпљују. Према расположивим доказима у списима предмета оваквим налогом тужени није преузео нити једну обавезу према тужиоцу у погледу враћања кредитних средстава у зависности од тога да ли иста буду накнадно обезбеђена, а природа оваквог налога мора бити оцењена у склопу укупног начина пословања парничних странака којим је тужилац био зависно предузеће туженог преко кога се обезбеђивала набавка репро-материјала и продаја финалних производа у иностранству. Из ових разлога, жалбени навод тужиоца да су обезбеђена кредитна средства тужиоца искоришћена од стране туженог нема основа у изведеним доказима који се налазе у списима предмета, обзиром на то да је, насупротив томе, исказима саслушаних лица током првостепеног поступка утврђено да су кредитна средства искоришћена за набавку и испоруке репро-материјала туженом која су накнадно и фактурисане, а на којим околностима је засновано и чињенично стање утврђено од стране првостепеног суда. Начин на који су кредитна средства искоришћена од стране тужиоца, свакако, не стварају обавезу туженог да обезбеди њихово враћање, разуме се, без одговарајућег основа у каквом правном послу, а чије постојање није засновано на доказима достављеним од стране тужиоца на којем је постојао терет доказивања у том погледу.

Без утицаја су жалбени наводи тужиоца да првостепени суд није дао разлога за закључак да је његово потраживање према туженом у износу од 34.361,46 ЕУР угашено путем мултилатералне компензације која је спроведена Народна банка Југославије, обзиром на то да за исту није дао сагласност. Наиме, према Допису НБС бр. I-835/1 од 30.01.2006. године реализација мултилатералне компензације у односу на пребијање дуговања и потраживања са иностранством могла се извршити уз одобрење Народне банке Србије у складу са Одлуком о условима под којима се може одобрити пребијање дуговања и потраживања са иностранством ("Сл. лист СРЈ", бр. 46/99, 47/99 и 68/99), а за реализацију пребијања је било потребно да подносилац приложи сагласност за компензацију стране фирме која није имала статус учесника у послу. Према налазу и мишљењу судског вештака од 02.09.2013. године, наведене мултилатералне компензације су спроведене у пословним књигама туженог на основу одлука НБС које не би могле бити донете да нису постојали сви услови за то у смислу наведене Одлуке, при чему тужилац није пружио било какав доказ да су фалсификоване сагласности за међусобно пребијање обавеза у периоду од 07.09.1998. године па до 09.09.2000. године, док учешће тужиоца у самом поступку реализације мултилатералне компензације није био услов за могућност њеног настанка.

У погледу побијане пресуде којим је одбачена тужба за део тужбеног захтева којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му исплати износ од 360.061,81 еура са припадајућом затезном каматом, првостепени суд је правилно закључио да је исти недозвољен, а за такву одлуку су дати јасни разлози који су утицали на њено доношење. Тужилац као стечајни поверилац туженог намирење спорног потраживања може остварити искључиво у поступку стечаја у смислу чл. 48. и чл. 80. Закона о стечају, због чега тек по подношењу пријаве спорног потраживања и њеном оспоравању, може поднети утврђујући тужбени захтев у смислу чл. 117. Закона о стечају. Следом изнетог, неосновано је позивање тужиоца у жалби да његово право да постави обавезујући захтев произилази из чл. 262. ЗОО, обзиром на то да се након покретања поступка стечаја над овде туженим намирење таквог потраживање може добити на начин прописан одредбама о стечају.

Даље, испитујући побијану одлуку у делу у којем тужени није успео у спору у складу са наводима који су садржани у његовој жалби, произилази да је првостепени суд правилно утврдио постојање потраживања тужиоца према туженом у износу од 47.905,20 ЕУР. Првостепена одлука у напред наведеном делу обухвата потраживање тужиоца према туженом у вези са испостављеним фактурама о извршеним испорукама робе за коју је након усаглашавања судских вештака ДД и ЂЂ на рочишту за главну расправу од 23.10.2015. године током првостепеног поступка несумњиво утврђено да је извршен њен пријем, као и у односу на обрачунату камату у вези са дугом који је настао по том основу. Овако опредељени износ утврђене обавезе током поступка вештачења, као и по усаглашавању судских вештака није био споран, при чему је тужилац и жалбеним наводима потврдио такво стање дуга у односу на робу за коју је неспорно утврђено да је испоручена и ускладиштена у његовом магацину.

Приликом доношења побијане одлуке у претходно наведеном делу није дошло до повреде материјалног права, а у смислу жалбених навода туженог да је у конкретном случају приликом доношења одлуке морало да буде примењено Немачко право. Наиме, полазећи од природе оваквог потраживања са основном уговору о продаји, меродавно право се у смислу чл. 20. ст. 1. тач. 1. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља везује за седиште продавца, овде тужиоца, па у том погледу постоји упућивање на меродавно материјално право Немачке. Али, сходно одредби чл. 2. Закона о ратификацији конвенције Уједињених нација о уговорима о међународној продаји робе ("Сл. лист СФРЈ – међународни уговори", бр. 10-1/84) у делу којим се уређује област примене прописано је да се конвенција примењује на уговоре о продаји робе закључене између страна које имају своја седишта на територијама различитих држава кад су те државе уговорнице конвенције или кад правила међународног приватног права упућују на примену права једне државе уговорнице. Будући да је Савезна Република Немачка потписница Конвенције Уједињених нација о уговорима о међународној продаји робе, као и Република Србија, то су испуњени услови да однос између тужиоца и туженог у вези са предметном међународном продајом буде уређен применом наведене Конвенције. Следом изнетог, правилно је првостепени суд утврдио постојање обавезе туженог према тужиоцу у вези потраживања насталог по извршеним испорукама робе, сходно чл. 53. и чл. 54. Конвенције Уједињених нација о уговорима о међународној продаји робе ("Сл. лист СФРЈ – међународни уговори", бр. 10-1/84).

Нису основани жалбени наводи туженог да је на страни тужиоца учествовало лице које не може бити странка у поступку, те да је истовремено био заступан од неовлашћеног лица, па ни побијана одлука није захваћена битном повредом поступка из чл. 361. ст. 2. тач. 9. ЗПП. Овакав закључак основ налази у томе што је страначка способност тужиоца регулисана одредбама Немачког права, узимајући у обзир место његовог седишта као правног лица у смислу чл. 17. Закона о решавању сукоба закона са

прописима других земаља, а којим прописом је одређено да након престанка постојања правног лица услед спровођења поступка стечаја и ликвидације, иста задржавају такав статус, па самим тим и страначку способност. Према извештају Савезног министарства правде Републике Немачке од 29.04.2008. године, који је током првостепеног поступка прибављен у складу са чл. 13. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља, између осталог произилази да у ситуацији када се након брисања правног лица услед стечаја и ликвидације испостави да постоје нека имовинска права или потраживање брисаног друштва са ограниченом одговорношћу, чињеница да је друштво са ограниченом одговорношћу распуштено и брисано, нема утицаја на то да друштво са ограниченом одговорношћу може да буде тужилац у грађанско-правном поступку и да има статус парничне странке. Дакле, сходно наведеном извештају, друштво са ограниченом одговорношћу и након брисања може да буде странка у поступку, с тим што је потребно да пред трговинским судом, пред којим је било регистровано као правно лице, докаже да располаже утуженим тужбеним захтевом. Тада надлежни регистарски суд именује додатног ликвидатора за означено друштво са ограниченом одговорношћу који га заступа као законски заступник пред парничним судом пред којим је захтев утужен.

Исто тако, из списка произилази да је првостепени суд службеним путем преко Министарства правде и Генералног конзулата Републике Србије у Минхену утврдио да су у Трговинском регистру Општинског суда у Минхену регистрована два предузећа са сличним именима и то „Lifam handelsgesellschaft M.B.H“ и „Lifam M. G.M.B.H“, а да су оба предузећа имала седиште у Минхену и да су оба угашена током 2005. године због неликвидности. Првостепени суд се даље замолним путем преко Министарства правде Републике Србије дана 26.02.2009. године обратио надлежном суду у Немачкој ради сазнања да ли су означеним правним лицима, након брисања, постављени ликвидатори и уколико јесу да се о њима доставе релевантни подаци. Преко министарства правде Републике Србије, након тога, достављено је решење Општинског суда у Минхену од 24.02.2010. године, према коме је АА, са станом у ... у ... постављен за стечајног управника тужиоца који је угашен дана 21.03.2005. године и којим је овлашћен да предузима радње у поступку између тужиоца и туженог у овој парници. Према стању у списима наведено решење снабдевено је апостилом, па је исто према природи изједначено са домаћом јавном исправом, сходно Конвенцији о укидању потребе легализације страних јавних исправа ("Сл. лист ФНРЈ – додатак 10/62), чији је потписник и Немачка, а што чини неваљаним жалбене наводе туженог да наведена одлука страног суда није призната ради употребе на територији Републике Србије. Како је у конкретном случају парницу на тужилачкој страни преузео именовани стечајни управник АА, а сходно постојећем овлашћењу Општинског суда у Минхену као надлежног суда који је над тужиоцем проводио поступак ликвидације, то је исти био уредно заступан, при чему је располагао страначком способношћу према меродавном праву којим се уређује статус тужиоца.

Из наведених разлога, а на основу чл. 375 Закона о парничном поступку ("Сл. Гласник РС", бр. 124/2005 и 111/2009) одлучено је као у ставу I и II изреке.

Међутим, основано се жалбом туженог указује на то да је првостепена пресуда у делу којим је усвојен тужбени захтев за утврђење потраживања тужиоца у износу 102.119,99 еура захваћен битном повредом поступка из чл. 361. ст. 2. тач. 12. ЗПП ("Сл. Гласник РС", бр. 124/2005 и 111/2009), при чему у том делу није ни правилно утврђено чињенично стање.

У том погледу, првостепени суд у погледу обрачуна наведеног потраживања тужиоца према туженом утврђује да се исто односи на накнаду по основу извршених испорука робе, према испостављеним рачунима тужиоца, док истовремено констатује

да у списима предмета не постоји евиденција да је таква испорука реализована у магацину туженог. Побијаном првостепени суд утврђује да постоје два скупа рачуна тужиоца, једни за које постоји евиденција да је испорука реализована у магацину туженог, и други рачуни који су се односили на спорно потраживање за које таква евиденција не постоји. С тим у вези, нејасно је шта представља основ постојања таквог потраживања, будући да се у односу на квалификацију пословног односа парничних странака у уговору о међународној продаји спорна обавеза везује за реализацију спорних испорука, сходно чл. 30. и чл. 31. Конвенције Уједињених нација о уговорима о међународној продаји робе ("Сл. лист СФРЈ – међународни уговори", бр. 10-1/84). Постојање царинске декларације за спорну робу не може представљати несумњив доказ да је испорука туженом реализована, нити поступак царинења робе може служити утврђивању чињенице реализације испоруке. При томе, првостепени суд не даје разлоге за закључак да роба које је обухваћена спорним фактурама представља власништво туженог и да исти може са њом располагати, будући да претходно није оценио околност да ли му је таква предата уопште у државину, а у сваком случају је нејасна оцена садржана у побијаној одлуци да је могуће да роба није завршила код туженог, али да у том погледу нису достављени докази.

На овакав начин првостепени суд није определио разлоге због којих је признао тужиоцу потраживање по основу спорних рачуна у износу од 102.119,99 еура, а што све утиче на то да се побијана пресуда у том делу не може испитати.

Поред тога, према утврђеном чињеничном стању, а посебно након усаглашавања судских вештака ДД и ЂЂ на рочишту за главну расправу од 23.10.2015. године произилази да по фактурама у претходно наведеном износу постоји царинска декларација, али да исте нису праћене документацијом да су испоруке заиста извршене. Оваквим поступком усаглашавања вештака је утврђено да постојање царинске документације не значи да је иста физички стигла купцу, овде туженом, већ иста мора бити евидентирана одговарајућом магацинском и књиговодственом документацијом, али да је иста могла бити испоручена даље неком трећем лицу по налогу туженог или бити задржана на консигнацији. Међутим, погрешном оценом овако изведених доказа првостепени суд утврђује да није доказано да је изостао пријем спорних испорука, при чему је применом правила о расподели терета доказивања на тужиоцу постојала обавеза да пружи недвосмислене доказе да је испунио своје обавезе испоруке, сходно уговору о међународној продаји робе.

Уколико извршење предмета обавезе из спорних фактура није евидентирано у пословној документацији туженог, то је првостепени суд непотпуно утврдио чињенично стање у погледу тога на који начин је исти евентуално даље извршио њихово располагање у корист трећег лица, а у ситуацији да је претходно несумњиво утврдио да је спорна роба представљала власништво туженог. Ово из разлога што је нејасно на основу чега је првостепени суд утврдио да је између странака предвиђено да роба по спорним фактурама у тренутку предаје превозиоцу постоје власништво купца, односно да између странака постоји споразум о томе на који начин ће бити извршена испорука, односно да ли ће испорука бити реализована у месту тужиоца, туженог или каквом другом одредишту, као и ко је био у обавези да изврши организацију транспорта у конкретном случају.

Из свих ових разлога, првостепена пресуда је зато у делу који се односи на потраживање тужиоца према туженом по основу испостављених фактура у износу од 102.119,99 еура морала бити укинута.

Првостепени суд ће у поновном поступку одлучивања о захтеву тужиоца у укинutom делу имати у виду изнете примедбе у овој одлуци, тако што ће на поуздан начин утврдити све околности од којих зависи постојање потраживања тужиоца према

туженом по основу спорних испорука, тако што ће водити рачуна о томе на који начин је између странака била предвиђена реализација испоруке, односно шта представља разлог због чега иста није евидентирана у пословној документацији туженог. Након тога, првостепени суд ће ценити услове за остваривање таквог потраживања тужиоца према туженом у укидајућем делу, при чему ће имати у виду одредбе меродавне Конвенције Уједињених нација о уговорима о међународној продаји робе ("Сл. лист СФРЈ – међународни уговори", бр. 10-1/84). На основу навода странака и изведених доказа који се налазе у списима предмета, а по потреби и других доказа који буду предложени у поновном поступку, првостепени суд ће донети нову, закониту и правилну одлуку у којој ће дати разлоге о свим битним чињеницама у вези са остваривањем права тужиоца по рачунима који се односе на спорне испоруке, а истовремено ће одлучити и о укупним трошковима спора.

Из изнетих разлога, применом одредбе чл. 376. и чл. 377. Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 124/2005 и 111/2009), донета је одлука као у ставу III изреке.

АП/БМ/ТД

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Драгољуб Јанковић, с.р.

Тачност отправка оверава: